

ახალი ეკონომისტი

ყოველკვარტალური სამართაშორისო რევიზირებადი და რეცენზირებადი
სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი №2(33), 2014

ლოიდ ქარჩავა - მთავარი რედაქტორი და სარედაქციო კოლეგიის თავმჯდომარე,
ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი;
საქართველოს ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის წევრი;
საქართველოს ფაზისის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი.

სარედაქციო კოლეგია:

მეცნიერებათა დოქტორები, პროფესორები:

რამაზ აბუსაძე (პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დირექტორი); ანტონ აბრალავა; იური ანანიაშვილი; როზა ანათიანი; თეიმურაზ ბაბუნაშვილი (საქართველოს ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი); ვახტანგ ბარათაშვილი; ელბერდ გაბიაშვილი; როსტომ ბერიძე (ბათუმის უნივერსიტეტი); თამარ გამახაშვილი; თინა ბელაშვილი; სიმონ ბელაშვილი; რევაზ ბჟელაშვილი (ეკონომიკური პოლიტიკისა და ეკონომიკური განათლების ქართულ-გერმანული ინსტიტუტის დირექტორი); რევაზ ბობოხია (ქურნალ „ეკონომიკა და ბიზნესი“-ს მთავარი რედაქტორი); ვლადიმერ ბრიბოლიანი (მოსკოვი, რუსეთის ფედერაცია); ალექსი დანილენკო (ბელარუსის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილე); ვოლგანგ ვენტი (ბერლინი, გერმანია); შოთა ვუშაბიძე; ნუზარ თოდუა; ბონა თუთუბრიძე; სერგეი იაკუბოვიჩი (ოდესის ეროვნული უნივერსიტეტი, უკრაინა); ელდარ ისმაილოვი (კავკასიის სტრატეგიული კვლევის ინსტიტუტის დირექტორი, აზერბაიჯანის ბანკების ასოციაციის პრეზიდენტი); მერაბ კაკულია; ალექსანდრე კვაშილავა; ბია კვაშილავა; მურთაზ კვიციანი (სამეცნიერო ნაწილის რედაქტორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის სკოლის დეკანი); ვასილ კიკუტაძე; ირაკლი კომპანაძე (საქართველოს საპარტნიორო ფონდის თავმჯდომარე); კახა კორძია (კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის რექტორი) პაატა კოლუაშვილი (საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი); ჰერალდ კუნცი (ბრანდენბურგი, გერმანია); ენვირ ლაბილია; ქაბილ მანაშოვი (აზერბაიჯანის სახელმწიფო ეკონომიკური უნივერსიტეტის კომერციული ფაკულტეტის დეკანი); შალვა მაჭავარიანი (კავკასიის უნივერსიტეტის ვიცე-

პრეზიდენტი); ელბურა მძვინკვაშვილი; ნუზარ ნაღარაია (ფაზისის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი); ლაშო ნარმანია (თბილისის მერი); თედო ნინიძე; სოლომონ პავლიაშვილი (თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის რექტორი); ვახტანგ სარტანიანი (საქართველოს საპარტნიორო წმიდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის მართვის ფაკულტეტის დეკანი); შიშო სარჯველაძე; ავთანდილ სილაბაძე (საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ნამდვილი წევრი); ალექსანდრე სიჭინავაძე (ქურნალ „ბიზნეს-ინჟინერინგი“-ს მთავარი რედაქტორი); ბელა სვირიცა (ზუგდიდის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი); დამიტან ტურმეკოვი (ყაზახეთის რესპუბლიკის ესთეთიკურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი); სლავა ვატიშვილი; რუსუდან ქუთათელაძე (საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის დეკანი); თეიმურაზ შენგელია; ბიორგი შიხაშვილი; ომარ შუღრა; ვანა შულენბაევა (ყაზახეთის რესპუბლიკა); ლალი ჩაბელიაშვილი; მიხეილ ჩიკვილაძე; ლეო ჩიქავა (საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი); ნიკო ჩიხლაძე; ავთანდილ ჩუთლაშვილი; ნოდარ ხაღური (საქართველოს ფინანსთა მინისტრი); ელენე ხარაბაძე; შიშო ხარაიშვილი; რევაზ ხარბაძე; მერაბ ხმალაძე; ლაშო ჯალაღონია (სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის დეკანი); ჯამალტ ჯანჯღავა (მთავარი რედაქტორის მოადგილე); ემზარ ჯგერენია (ქურნალ „საქართველოს ეკონომიკა“-ს მთავარი რედაქტორი); მიხეილ ჯიბუტი.

ახალი ეკონომისტი THE NEW ECONOMIST

შეიძლება რედაქცია ყოველთვის არ იზიარებდეს ავტორის აზრს.

ინტერვიუ	
ინტერვიუ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორთან, აკადემიკოს, ბატონ ვლადიმერ (ვლად) პაპავასთან	5
ეკო-დაიჯესტი	10
მეცნიერება	
როლანდ სარჩიშვილი, რევაზ ლორთქიფანიძე – რეგიონული ეკონომიკის მართვის ოპტიმიზაციის პრობლემა	12
ვასილ ხიზანიშვილი – ქრისტიანობა და ეკონომიკა	15
ენვერ ლაბვილავა, რევაზ ხაინდრავა - დრუბლოვანი ტექნოლოგიების პერსპექტივები ეკონომიკური პროფილის კადრების მომზადებაში	19
აპატა კოლუაშვილი - საარსებო მინიმუმის კვეცა მოსახლეობის მკვლევლობა	25
თენგიზ ლაჭყვიანი, ნინელი თევზორაშვილი – სასურსათო ბაზრის განვითარებაზე მოქმედი ძირითადი ფაქტორები	29
ნიკო ჩიხლაძე - თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტების აღსრულების ზოგიერთი აქტუალური საკითხი	33
შოთა ვეშაპიძე - ეკონომიკური აზრი და ეკონომიკური მოძღვრება: მეთოდოლოგია, პერიოდიზაცია, მიმართულებები	40
ცირა ჯაფიაშვილი - MS Access-ის და SQL Server-ის ერთობლივი გამოყენება მონაცემთა ბაზების მართვაში	47
Ж.Сундетулы, Ф.А. Шуленбаева, А. Нукешева - Проблемы малого и среднего бизнеса в агропромышленном комплексе Казахстана.	56
მართვის ასაღბაზრული სკოლა	
აბრამიშვილი მ. – მენეჯერი და კარიერა	60
Бухальцева В. - К вопросу офисной конфликтологии	63
ახალი წიგნი	65
უცხოეთის ეკონომიკური სიახლეები	67

ახალი ეკონომისტი THE NEW ECONOMIST

„გვინდა უნივერსიტეტი უფრო ცნობადი გახდეს, იქოს უფრო წარმატებული და საერთაშორისო დონეზე აღიარებული“

ინტერვიუ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორთან, აკადემიკოს, ბატონ ვლადიმერ (ლადო) პაპავასთან

ბატონი ლადო პაპავა გასული წლის 16 აგვისტოს აირჩიეს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორად. მას შემდეგ ერთი წელიც არ გასულა, მაგრამ ბევრი სიახლეები დაინერგა უნივერსიტეტში. ჩვენს მკითხველს კარგად მოეხსენება, რომ უნივერსიტეტი მარტო სასწავლო დაწესებულება არ ვახლავთ, არამედ სამეცნიერო-კვლევითი, თანაც, ის ყოველთვის იყო პირველი, როგორც დაარსების თვალსაზრისით, ისე თავისი საქმიანობითა და შესაბამისად - მნიშვნელობით. ამიტომ პირველი უნივერსიტეტის საქმიანობა, მით უფრო წარმატებები, საინტერესოა ჩვენი ჟურნალის მკითხველისათვის. აღვნიშნავთ იმასაც, რომ ჩვენი ჟურნალი ძირითადად სწორედ სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებებისა და ამ სფეროთი დაინტერესებული ადამიანებისთვისაა განკუთვნილი, თუმცა მას კითხულობენ სამთავრობო წრეებშიც, ბიზნესის წარმომადგენლები და საზოგადოების სხვადასხვა სფეროში მოღვაწე ადამიანები. დღეს ჩვენი ჟურნალის რედაქციის - „საუნივერსიტეტო ცხოვრება“, სტუმარია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი, პროფესორი ლადო პაპავა.

- ბატონო ლადო, როგორც კი გახდით უნივერსიტეტის რექტორი, პირველი მნიშვნელოვანი ცვლილება რაც განახორციელეთ, რა იყო?

- რამდენიმე მიმართულებით გადაიდგა ნაბიჯი პირველივე დღეებიდანვე. ერთ-ერთი პირველი მნიშვნელოვანი იყო ის, რომ უნივერსიტეტში დაწესებულიყო ცნობილი, საერთაშორისო დონეზე აღიარებული სახელმძღვანელოების ქართულად თარგმნა. ამოცანა არის შემდეგი: იმისათვის, რომ დავაახლოვოთ საერთაშორისო სტანდარტებს ჩვენი უნივერსიტეტი, აუცილებელია, იმავე სახელმძღვანელოებით ვასწავლოთ ჩვენ სტუდენტებს, რა სახელმძღვანელოებითაც სწავლობენ სტუდენტები წამყვან უნივერსიტეტებში. ეს არ ნიშნავს, რომ ყველა სახელმძღვანელო უნდა ითარგმნოს. ჩვენ გვაქვს ბევრი კლასიკური სახელმძღვანელოები, ქართველების მიერ დაწერილი, მაგრამ არის რიგი მიმართულებები, მათ შორის თანამედროვე სამეცნიერო მიმართულებები, სადაც საჭიროა ითარგმნოს. ეს კი შედარებით ხანგრძლივი პროცესია. შეიქმნა ახალი სარედაქციო საგამომცემლო საბჭო, დამუშავდა შესაბამისი

დებულება, უკვე 100-ზე მეტი წიგნის თარგმნის ღონისძიება გვაქვს აღებული და თარგმნის პროცესი დაწყებულია. ერთ-ერთი უკვე გამოცემული წიგნის პრეზენტაცია მოხდა ერთი თვის წინ. ეს არის სახელმძღვანელო მედიცინაში.

- თარგმნილი სახელმძღვანელოები იქნება ბეჭდურიც და ელექტრონულიც, ხომ?

- ბეჭდურიც და ელექტრონულიც და მათ შორის ის რაც უკვე გვაქვს ბეჭდური, ჩვენი უნივერსიტეტის ძირითადი ფონდი, ის გადაგვყავს ელექტრონულ ვერსიაში, რაც გამოიყენება სასწავლო სისტემისთვის. აქ ჩვენთან ტექნიკური პრობლემებიც იყო. ამიტომ პირველივე დღეებიდანვე დავიწყეთ ზრუნვა იმაზე, რომ უნივერსიტეტს ჰქონოდა თავისი რობოტო-სკანერი. ეს არის თანამედროვე ტექნოლოგიური დანადგარი, რომელიც საშუალებას იძლევა, დიდი ოდენობით ლიტერატურა იქნეს დასკანირებული, რათა ელექტრონული ვერსიებით წიგნების არსებობა ხელმისაწვდომი იყოს სტუდენტებისთვის. 2013 წლის შემოდგომაზე ვთხოვეთ ქართველ ბიზნესმენებს, რომ ჩვენთვის საჩუქრად ყვიდათ რობოტო-სკანერი, რომელიც ჯდება 300

სახელი ეპონომისა THE NEW ECONOMIST

ათასი ლარი. სამწუხაროდ, ბიზნეს სტრუქტურებმა დაიწყო ეშმაკური, არაკეთილსინდისიერი ქმედება, ხშირ შემთხვევაში შეურაცხმყოფელიც კი. იძულებული შევიქმენით მათთან მოლაპარაკება აღარ გაგვეგრძელებინა და ხარჯი 2014 წლის ბიუჯეტში თვითონ გავითვალისწინეთ, გამოვაცხადეთ ტენდერი, ვიყიდეთ და მხოლოდ ამ ზაფხულს მივიღეთ ეს რობოტო-სკანერი, რომელიც ახლა აქტიურად მუშაობს ამ ლიტერატურის გადაყვანაზე ელექტრონული ვერსიის ფორმატში.

ასევე, შემოვიღეთ პოსტდოქტორანტურის წახალისების ინსტიტუტი. ეს სრულიად ახალი მოვლენაა, რაც გულისხმობს შემდეგს: ახალგაზრდებს 35-წლამდე, რომლებმაც დაიცვეს სადოქტორო დისერტაცია, ჩვენ ვუცხადებთ კონკურსს საკმაოდ მკაცრი მოთხოვნით; მათ საშუალება ეძლევათ გააგრძელონ კვლევა და ისინი ამისთვის მიიღებენ შესაბამის ანაზღაურებას. შემოდგომისთვის ჩვენ ვაპირებთ გამოვაცხადოთ კონკურსი 12 ვაკანსიაზე, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ აუცილებლად 12-ს მივიღებთ. ჩვენ ვუშვებთ ასევე, რომ თუ მეტი იქნება მსურველი და დააკმაყოფილებს მოთხოვნებს, მათ შეუძლიათ კერძო დაფინანსებით გააგრძელონ სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა, მაგრამ დაფინანსება არ იქნება გადამწვევტი, თუ შესაბამის მოთხოვნებს არ დააკმაყოფილებს.

ჩვენთვის პრიორიტეტულია, რომ უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტს ჰქონოდა თავისი კლინიკა. მედიცინის ფაკულტეტზე სტუდენტის სრულფასოვანი მომზადება შეუძლებელი იქნება, თუ მას არ ექნა წვდომა პაციენტთან, ავადმყოფთან. ჩვენ რამდენიმე მიმართულებით ვმუშაობთ. კერძოდ, რამდენიმე წამყვან კლინიკასთან გავაფორმეთ ხელშეკრულება და ხშირ შემთხვევაში ისინი ყოველგვარი საფასურის გარეშე მზად არიან ჩვენი სტუდენტები მიიღონ. ეს არის ძალიან ცნობილი კლინიკები. მაგრამ მივალწიეთ იმასაც, რომ 2014 წლის დასაწყისიდან ერთ-ერთი ძველი კლინიკის შენობა გადმოეცა უნივერსიტეტს ბალანსზე. ახლა ვამზადებთ გეგმას, რომლის საფუძველზეც უნდა მოხდეს ამ შენობის რეაბილიტაცია და თანამედროვე 70 ადგილიანი საუნივერსიტეტო კლინიკა იყოს.

ძალიან დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა ასევე, ით სამსახურის მოწესრიგებას. იმიტომ, რომ უნივერსიტეტში ყოველთვის იყო პრობლემური აკადემიური რეგისტრაცია. 2013-2014 სასწავლო წელიც არსებული პრობლემებით დაიწყო და სწავლის პირველსავე დღეს იყო გარკვეული საპროტესტო აქცია სტუდენტების მხრიდან. აი, 2014 წელს, რომ დაიწყო საგაზაფხულო სემესტრი, უკვე ეს პრობ-

ლემა გადავწყვიტეთ. შევიძინეთ ახალი თანამედროვე ტექნიკა, გარკვეული საკადრო ცვლილებებიც განვახორციელეთ და უკვე, პრაქტიკულად 2014 წლის საგაზაფხულო სწავლების პერიოდში რაიმე შეფერხება აკადემიურ რეგისტრაციაში სტუდენტებს არ ჰქონიათ.

უნივერსიტეტი ცოცხალი ორგანიზმია, მუდმივად ადგილი აქვს ახალ გამოწვევებსა და ახალ მოვლენებს. ერთ-ერთი ასეთი ახალი ინიციატივა არის ახალი, მეშვიდე ფაკულტეტის შექმნა. ჰუმანიტარული ფაკულტეტიდან გამოვეყოფა პედაგოგიკის მიმართულება, სოციალური და პოლიტიკური მეცნიერების ფაკულტეტიდან ფსიქოლოგიის მიმართულება და უკვე გადაწყვეტილება მიღებულია აკადემიურ საბჭოსა და წარმომადგენლობით საბჭოზეც, და შემოდგომაზე ჩამოყალიბდება ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი. 2014 წლის ბოლომდე ეს ფაკულტეტი სრულად შეიქმნება.

მიღებულია ასევე, რამდენიმე მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება. მაგალითად, პირველივე დღეებიდანვე ვიფიქრეთ, რომ აუცილებელი იყო მიგველო უნივერსიტეტისთვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება, რაც იქნებოდა ხელშეწყობა ქართველოლოგიის საერთაშორისო დონეზე უფრო ფართოდ გასასვლელად. უნივერსიტეტის ისტორიაში პირველად შემოვიღეთ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის საერთაშორისო სამეცნიერო პრემია, რომელიც ორ წელიწადში ერთხელ მიენიჭება ქართველოლოგიის დარგში მიღებული შედეგებისთვის უცხოელ მეცნიერს. ასე რომ, აპრილში უკვე ჩავატარეთ და ცნობილ გერმანელ ქართველოლოგს, ჰაინც ფეინრიხს მიენიჭა პირველი ეს პრემია. ჩამოვაყალიბეთ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სამეცნიერო ფორუმი, რომელიც გაიმართება ყოველ წელს და ყველა ფაკულტეტი წარმოადგენს საუკეთესო მოხსენებებს, ხოლო მომხსენებლებს მიეცემათ ფულადი პრემია. პროფესორებისთვის 5000 ლარის ოდენობით, ხოლო სამივე საფეხურის სტუდენტებისთვის შემდეგნაირად ნაწილდება: ბაკალავრის სტუდენტებისთვის 500 ლარი, მაგისტრანტებისთვის - 1000 ლარი, ხოლო დოქტორანტებისთვის - 1500 ლარი.

დებულება მიღებულია, დამტკიცებული და უკვე ამოქმედებულია სტუდენტთა სამეცნიერო წრესთან დაკავშირებით. არის ბევრი სხვა ღონისძიებებიც, მაგალითად შეიქმნა რექტორის სტიპენდია, რომელიც ყველაზე საუკეთესო მანკენებლების მქონე ბაკალავრიატის სტუდენტს მიეცემა ერთი სემესტრის განმავლობაში. ეს არის თვეში 250 ლარი. ამ სტუდენტს სხვა სტიპენდია არ უნდა

ქონდეს და ამ სტიპენდიას აძლევს უშუალოდ რექტორი თავისი ხელფასიდან.

გარდა ამისა, იოსებ ყიფშიძის ნეშტი გადმოვასვენეთ უნივერსიტეტის პანთეონში. ის ჩვენი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი დამფუძნებელი იყო. ახლა პრაქტიკულად ყველა დამფუძნებელი აქ განისვენებს, გარდა ექვთიმე თაყაიშვილისა, რომელიც განისვენებს მთაწმინდის პანთეონში. 2014 წლის ბოლომდე იქნება აღმართული ძეგლიც. აგრეთვე, შიგა სივრცეშიც ხდება ჩვენი ცნობილი წინაპრების ბიუსტების აღდგენა, რაც უნივერსიტეტში ყოველთვის იყო.

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კიდევ ის არის, რაც გავაკეთეთ, რომ უნივერსიტეტში მიღებულ იქნა დებულება აკადემიური ეთიკის შესახებ. პრაქტიკულად ჩვენ უკვე გვაქვს მექანიზმი, რომლის საშუალებითაც შეგვიძლია ვებრძოლოთ პლაგიატორებს, კომპილატორებს, სამეცნიერო შედეგების გამყალბებლებს. ეს დოკუმენტი მიღებულ იქნა აკადემიურ საბჭოზეც და წარმომადგენლობით საბჭოზეც იენისის ბოლოს. ამდენად, პლაგიატის ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში, ასეთ პროფესორთან შევწყვეტთ შრომით ხელშეკრულებას.

- უნივერსიტეტი ძირითადად მაინც სასწავლო დაწესებულებაა და საინტერმსოა სასწავლო პროცესთან დაკავშირებით თუ შიდა ცვლად მიღობაში?

- მოგესხენებათ, რომ უნივერსიტეტი არ არის უბრალოდ სასწავლო დაწესებულება. ჯერ კიდევ როგორც დააფუძნა თავდაპირველად მედიკიშივილმა, ჯავახიშივილმა და მათმა თანამოაზრეებმა, ეს არის სამეცნიერო-სასწავლო დაწესებულება. შესაბამისად, ჩვენი ამბიციაც არის, რომ ასეთ ორგანიზაციად სრულფასოვნად ჩამოვყალიბდეთ. რაც შეეხება სასწავლო პროცესს, მასთან დაკავშირებით, ჩვენ უკვე ვისაუბრეთ ზემოთ.

გარდა ამისა, მუდმივად მიმდინარეობს პროგრამების განახლება. მაგალითად, საინტერესო მომენტია ასეთი სიახლე. იმ ავბედით პერიოდში, რომელიც მთელმა საქართველომ გაიარა და ჩვენმა უნივერსიტეტმაც, ძალიან ბევრი რამე გაფუჭდა, ერთ-ერთ ასეთში მოჰყვა დემოგრაფიის კათედრა. ანუ „დემოგრაფია“ უნივერსიტეტის სივრციდან განიდევნა. ჩვენ უკვე მივიღეთ გადაწყვეტილება და აკადემიურმა საბჭომ დაამტკიცა, რომ ამ წლის შემოდგომიდან ამოქმედდება სამაგისტრო პროგრამა დემოგრაფიაში. ასე რომ, ახალგაზრდებს სექტემბრიდან შეეძლება სამაგისტრო პროგრამით მომზადება დემოგრაფიაში. ამჟამად კონკურსი

გვაქვს გამოცხადებული და ვფიქრობთ, რომ ღირსეულ პროფესორებსაც ავიყვანთ. აი, ამ თვალსაზრისითაც არის და მუდმივად ხდება გარკვეული სილაბუსების განახლება, ახალი პროგრამის შემუშავება, იმ მოთხოვნებიდან გამომდინარე, რაც არის სასწავლო პროცესის ინტერესების შესატყვისი.

- უნივერსიტეტი ყოველთვის იყო აქტიური საზღვარგარეთის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებთან ურთიერთობის თვალსაზრისით. რა მდგომარეობაა ამ მხრივ დღეისათვის? რომელ წამყვან უნივერსიტეტებთან გაქვთ ურთიერთობა საინტერესო და სალოტორო პროგრამებით?

- ჩვენს უნივერსიტეტს საზღვარგარეთის 40-მდე უნივერსიტეტთან აქვს გაფორმებული ხელშეკრულება. მათ შორის, 2013 წლის შემოდგომიდან 30 უნივერსიტეტთან დაიდო ან განახლდა ხელშეკრულება. ესაა როგორც ევროპის, ასევე პოსტსაბჭოური ქვეყნების უნივერსიტეტები. მათი ჩამოთლა ალბათ, შორს წავგიყვანდა.

- და, გაცვლითი პროგრამები რომელ უნივერსიტეტებთან ხორციელდება?

- 2013 წლის შემოდგომიდან დღემდე თსუ-ს საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტის მიერ ორგანიზებული კონკურსებით თსუ-ს სტუდენტები გაცვლითი პროგრამებით იყვნენ ან/და იმყოფებიან 60-მდე სხვადასხვა უნივერსიტეტებში. მათ შორის: ერასმუს მუნდუსის პროექტების ფარგლებში - 31 უნივერსიტეტში, ხოლო ორმხრივი თანამშრომლობის ხელშეკრულებების ფარგლებში - 26 უნივერსიტეტში.

- საუნივერსიტეტო და საფაკულტეტო ბიბლიოთეკები რამდენად არის მოწყობილი და რა ბეზმებია ამ მიმართულებაში?

- ეს მეტად სერიოზული თემაა. უნივერსიტეტის ცენტრალური ბიბლიოთეკა სამწუხაროდ, სავალალო მდგომარეობაშია. მას სჭირდება სერიოზული რემონტი, ისევე, როგორც სხვა კორპუსებს. ჩვენ გარემონტებული გვაქვს უნივერსიტეტის მხოლოდ პირველი კორპუსი. დანარჩენი ყველა კორპუსი საჭიროებს რემონტს. ეს პირველი კორპუსიც გაარემონტა ბიძინა ივანიშვილმა, სანამ პოლიტიკაში წავიდოდა, რისთვისაც უნივერსიტეტი მისი მადლიერია, დანარჩენი საუ-

ახალი ეკონომისტი THE NEW ECONOMIST

უნივერსიტეტო სივრცე საჭიროებს რემონტს და ბუნებრივია, ბიბლიოთეკაც. თუმცა ის ბიბლიოთეკა, რომელიც პირველ კორპუსშია, შესანიშნავად არის მოწყობილი. შესანიშნავად არის ტექნიკურადაც უზრუნველყოფილი, მაგრამ ჩვენ გვინდა, რომ მთლიანად საბიბლიოთეკო სისტემა უნივერსიტეტში იყოს განახლებული. ეს ჩვენთვის პრიორიტეტია! მიმდინარეობს ლიტერატურის განახლების პროცესი. ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა, რაც დაისახა უნივერსიტეტმა, ესაა ის, რომ სერიოზული თანხები ჩაგვედო ლიტერატურის შექენაში. პრაქტიკულად მრავალი დასახელების ახალი წიგნი იქნა შექენილი. ასევე, ჩვენ გვაქვს ჩვენი გამომცემლობა, რომელსაც მკაცრად განესაზღვრა ამოცანები, თუ როგორი ლიტერატურის გამოცემა შეუძლია. აქ გამოიცემოდა მხატვრული ლიტერატურა საკმაოდ მაღალ პოლიგრაფიულ დონეზე, რაც თავისთავად, ზოგადად ცუდი არ არის, მაგრამ როდესაც სტუდენტებს სახელმძღვანელო არა აქვს, პირდაპირ უნდა ითქვას, რატომ დაიხარჯოს საუნივერსიტეტო, ისედაც მწირი, რესურსი მხატვრული ლიტერატურის გამოცემაზე, რომელიც შეიძლება წარმატებით სხვა გამომცემლობებმაც გამოსცეს. ამიტომ, ესეც გარკვეულწილად მოწესრიგდა და ნაბიჯი გადაიდგა ამ მიმართულებითაც.

- კურსდამთავრებულთა დასაქმების კუთხით რა გეგმავია? მემორანდუმები თუ არის დამსაქმებლებთან?

- კურსდამთავრებულთა დასაქმება ესაა აქილევსის ქუსლი მთლიანად ჩვენი საგანმანათლებლო სისტემისათვის. ჩვენ შევქმენით კარიერული ცენტრი. ეს ცენტრი შეიქმნა როგორც ერთ-ერთი საგრანტო პროექტი. ეს უკვე ოფიციალურად ჩამოყალიბებულია. ჩვენ ხელშეკრულება გავაფორმეთ სხვადასხვა უნივერსიტეტებთან. მემორანდუმები გავაფორმეთ და ვთანამშრომლობთ დასაქმების ასოციაციასთან და სავაჭრო-სამრეწველო პალატასთან, და ვფიქრობთ, რომ ამ ფორმით მოხდეს მობილიზება იმ მცირე რესურსებისა, რაც ჩვენ გაგვაჩნია. გვინდა, რომ კარიერული ცენტრი გვექონდეს ყველა ფაკულტეტზე, რომლებიც იმუშავენ იმ სპეციფიკაზე, რაც ამა თუ იმ ფაკულტეტისთვისაა დამახასიათებელი და თავიდანვე ახალგაზრდები ორიენტირებული იყვნენ იმ მიმართულებებზე, სადაც მეტ-ნაკლებად შესაძლებელი იქნება მათი დასაქმება.

- თვითონ რას დაამატებდით, რაიმე ხომ არ ბამოგვრჩა სიახლეების კუთხით?

- ძირითადად სიახლეებზე ვილაპარაკე. არის ასეთი ტექნიკური სიახლეც. როცა უნივერსიტეტში მოვედი, დეკანებს ჰყავდათ 2-2 მოადგილე, ერთი სასწავლო-სამეცნიერო დარგში, მეორე - საფინანსო-ეკონომიკურ დარგში. ჩავთვალეთ, რომ ეს არის აბსოლუტურად გაუგებარი სტრუქტურა. დეკანს არ სჭირდება მოადგილე საფინანსო-ეკონომიკურ დარგში. ამიტომ გავაუქმეთ ეს, სამაგიეროდ დეკანს ეყოლება ისევ 2 მოადგილე, ერთი სასწავლო ნაწილში, მეორე - სამეცნიერო ნაწილში. გვინდა, რომ სამეცნიერო ნაწილი იყოს წამოწყული და პასუხისმგებელი პირი აუცილებელია იყოს ფაკულტეტზე დეკანის მოადგილის სახით.

არის კიდევ ერთი დიდი სიახლე, აი 14 ივლისს გაფორმდა მემორანდუმი საქართველოს მთავრობასა და ათასწლეულის გამოწვევის პროგრამას შორის. ჩატარდა კონკურსი. კონსორციუმში ვართ: ჩვენი უნივერსიტეტი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ეს სამი უნივერსიტეტი მონაწილეობს საქართველოში ახალი საინჟინრო სკოლის შექმნაში, სან-დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტთან ერთად. პრაქტიკულად ერთი წელი დაგვჭირდება, რომ ეს სკოლა ტექნიკურად გაიმართოს. ჩატარდება სარემონტო სამუშაოები, შექენილი იქნება თანამედროვე ტექნოლოგიები, რომელმაც უნდა შექმნას ახალი ლაბორატორიები. ჩვენს უნივერსიტეტში იქნება სამი მიმართულება: ელექტროინჟინერია, ქიმია და ბიო-ქიმია და კომპიუტერული მეცნიერება. ერთი წლის განმავლობაში უნდა მოხდეს სილაბუსების ჩამოყალიბება, კურიკულუმების შექმნა და ამ პროგრამებმა უნდა გაიაროს აკრედიტაცია როგორც საქართველოში, ისე - ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ეს იმას ნიშნავს, რომ ახალგაზრდა, რომელიც ორი წელი ისწავლის აქ, მას შეეძლება ამერიკაში გააგრძელოს სწავლა, სან-დიეგოს უნივერსიტეტში, ან გააგრძელებს სწავლას ჩვენთან, მაგრამ ორივე კურსდამთავრებული ერთდროულად მიიღებს ჩვენი უნივერსიტეტის დიპლომს და სან-დიეგოს უნივერსიტეტის დიპლომს, რაც იქნება იმის საწინდარი, რომ ასეთი დონის სპეციალისტებზე ჩამოყალიბდება საერთაშორისო მოთხოვნა. ეს პროექტი არის 20 წლიანი, ანუ ეს არის სტაბილური განვითარების პროექტი.

- როგორია უნივერსიტეტის სამომავლო პერსპექტივა?

იყოს უფრო წარმატებული და საერთაშორისო დონეზე აღიარებული.

- რაც შეეხება სამომავლო გეგმებს, უწინარეს ყოვლისა, ჩვენ გვინდა, რომ უნივერსიტეტის ჩართულობა საერთაშორისო პროექტებში გაიზარდოს. მაგალითად, უკვე ათი წელია არსებობს გერმანულ-ქართული სამეცნიერო ხიდი, რაშიც გერმანული იულისის ცენტრია ჩართული. ქართული მხრიდან არის ჩვენი უნივერსიტეტი, ტექნიკური უნივერსიტეტი და ილიას უნივერსიტეტი, რაც ფუნდამენტურ მეცნიერებებში ქართველ მეცნიერებს აძლევს საერთაშორისო დონეზე გასვლის საკმაოდ კარგ შესაძლებლობებს. გვინდა უნივერსიტეტის საერთაშორისო პროექტებში ჩართულობა გავზარდოთ, ის უფრო ცნობადი გახდეს,

- დიდი მაგლობა ბატონო ლალო, რომ ღრო გამონახეთ და გვმსაუბრეთ საინტერესო საკითხებზე. ძალიან შთაბეჭდილია ეს ყველაფერი და დარწმუნებული ვართ, უნივერსიტეტს ახალ სიმაღლეზე აიყვანს თქვენს მიერ განხორციელებული ღონისძიებები. წარმატებებს ბისურვებთ თქვენ პირადად და დედაუნივერსიტეტს, მის თითოეულ სტუდენტსა და პროფესორ-მასწავლებლებს, აღმინისტრაციას.

- თქვენც მადლობა.

ესაუბრა ჟურნალ „ახალი ეკონომისტი“-ს კორესპონდენტი ხათუნა ბურჭულაძე